

ACTA PHARMACEUTICA HUNGARICA

Acta Pharmaceutica Hungarica 57. 241—242. 1987.

Dr. Vastagh Gábor (1899—1987)

Nagy veszteség érte a magyar gyógyszerellenőrzést és tudományos életet. Szerkesztőségünk tagja, dr. Vastagh Gábor vegyész-mérnök, a kémiai tudományok doktora 1987. március 31-én, néhány nappal 88. életévé betöltése és rövid betegsége után elhunyt. A szerkesztő bizottság legújabb tagjának jutott az a szomorú feladat, hogy egyik legrégebbi tagtársától örök búcsút vegyen és ez alkalomból pályafutását röviden méltassa. Vastagh dr. halálával az utolsó napig tevékeny, termékeny és eredményes tudományos életmű záródott le.

Néhány, a Műegyetemen töltött tanársegédi év után, 1927-től részt vett a hatósági gyógyszerellenőrzés megszervezésében, majd mindvégig annak élvonalában dolgozott. Schulek professzor legközelebbi munkatársaként a gyógyszerkészítmények törzskönyvezésének hazai úttörője volt, e tevékenység az általuk lefektetett alapokon folyik napjainkban is. Itt kell megemlíteni a nevükhöz fűződő Schulek—Vastagh desztilláló készüléket, amely a félmikro és mikro méretben végzett analitikai lepárlásoknak ma is használatos eszköze és amely nevüket hazánk határain túl is változatlanul hordozza.

Az Országos Közegészségügyi Intézet osztályvezetője, helyettes főigazgatója, majd az Országos Gyógyszerészeti Intézet megbízott igazgatója 1973-ban történt nyugdíjba vonulásáig.

Az élet kegyetlen tréfája, hogy akkor szólította el őt körünkől a halál, amikor az Országos Gyógyszerészeti Intézet megalapításának 25. és a hazai hatósági gyógyszerellenőrzés megszervezésének 60. éve tiszteletére rendezendő ülésen előadás tartására kívántuk felkérni.

Amellett, hogy a gyógyszeranalitikai témakörben nagyszámú dolgozatot írt, a vonatkozó szakirodalmat élete végéig folyamatosan, módszeresen tanulmányozta és értékelte. Hangsúlyozni kell azonban, hogy az így szerzett hatalmas, rendszerezett tudásanyagot nem tartogatta önzően magának, hanem azt mindig megosztotta munkatársaival, sőt — különösen nyugdíjas éveiben — az Országos Gyógyszerészeti Intézet fiatal disszertánsainak hathatós segítséget, támogatást nyújtott.

Szerény életmódjának változatoságát is tudományos kíváncsisága biztosította: télen-nyáron, minden hétvégén rendszeresen járta a Pilis, Börzsöny, Bükk és Vértess hegyeit, erdőségeit; nyugdíjas korában pedig amikor már több szabad ideje volt, hétközben is kirándult és így fedezte fel számos középkori vaskohó „búvóhelyét”. Ezeket múzeumok és régészek közreműködésével kiásatott, hogy e technikátörténeti tanulmányozás segítségével tanulságaikat közkinccsé tegye, eredményeit emellett idevágó dolgozatokban és monográfiákban is feldolgozta.

A legkülönbözőbb szakmai bizottságokban is hathatós tevékenységet fejtett ki Dolgozott az MTA Kémiai Tudományok Osztálya Analitikai Szakbizottsága Szerves- és Gyógyszeranalitikai Munkabizottságában, a Veszprémi Akadémiai Bizottság Archeometriai és Iparrégészeti Munkabizottságában, a VII. Magyar Gyógyszerkönyv Szerkesztő Bizottsága Kémiai Albizottságában (ugyanitt az Izotóp Munkacsoport elnökeként is), az Acta Pharmaceutica Hungarica szerkesztő bizottságában, az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület Vaskohászati Szakosztálya Történeti Bizottságában. Haláláig tiszteletbeli tagja volt továbbá a Magyar Gyógyszerészeti Társaság Gyógyszeranalitikai Szakosztálya Vezetőségének.

Állami kitüntetései mellett, amelyek közül elsősorban említendő a Magyar Népköztársasági Érdemrend V. fokozata, továbbá két alkalommal a „Munka Érdemrend” arany fokozata, a Magyar Gyógyszerészeti Társaság is számos módon értékelte munkásságát. Így a „Kazay Emlékérem”-mel, a „Richter Gedeon Emlékérem”-mel és a „Schulek Elemér Emlékérem”-mel.

Nem maradhat végül említés nélkül Vastagh Gábor egyenes jelleme, megalkuvást nem ismerő nyíltsága és az, hogy minden általa arra érdemesnek tartott embertársával szemben barátságos megbecsülést mutatott. Környezete elismerését ezeken felül a szépirodalomban és a zenében való értő jártasságával mondhatni polihisztorságával is elnyerte.

Egyik nagy írónk mondása szerint emlékké válik, aki meghal. Vastagh Gábor többet ért el ennél. Ő nem emlékké, hanem legendává vált, amely egyaránt szól puritán természetéről, szakirodalmi jártasságáról és szakmánál egy korszakáról: a magyar hatósági gyógyszerellenőrzés kialakulásának és a második világháború utáni továbbfejlesztésének idejéről.

Dr. Paál Tamás